

**Priekšsēdētājas R. Metsolas piezīmes īpašajā Eiropadomes sanāksmē
2024. gada 17. aprīlī**

Paldies, Šarl!

Labvakar visiem!

Pēc 50 dienām simtiem miljonu eiropiešu dosies pie vēlēšanu urnām. Kā jūs jau zināt, esmu apmeklējusi dalībvalstis, kur kopā ar Eiropas Parlamenta deputātiem uzklausīju pilsoņus. Cilvēki, ar kuriem tikāties, kā sev aktuālākos minēja tādus jautājumus kā cīņa pret nabadzību un sociālo atstumtību, drošība, ekonomikas stiprināšana un jaunu nodarbinātības iespēju radīšana.

Cilvēki sagaida, ka šajos jautājumos panāksim rezultātus, līdzīgi kā to jau esam izdarījuši migrācijas jautājumā. Tāpēc atzinīgi vērtēju mūsu diskusiju par ekonomikas izaugsmes veicināšanu un Eiropas konkurētspējas palielināšanu, kuras pamatā ir Enriko Letas sagatavotais augsta līmeņa ziņojums par vienotā tirgus nākotni. Tas viss notiek izšķirīgā brīdī.

Godātie kolēģi!

Vienotais tirgus ir unikāls mūsu Savienības izaugsmes modelis. Tas ir mūsu visvērtīgākais resurss, kas ir būtiski veicinājis konvergenci. Mūsdienās cilvēki var dzīvot, strādāt, mācīties un ceļot jebkurā Savienības valstī. Vienotais tirgus palīdz gan lieliem, gan maziem uzņēmumiem veikt uzņēmējdarbību jebkurā viņu izvēlētajā vietā, nodrošina tiem lielāku piekļuvi tirgum un veicina konkurētspēju. Tas arī nodrošina patērētājiem plašāku preču un pakalpojumu izvēli par zemākām cenām un labāku viņu tiesību un interešu aizsardzību. Tas ir pasaulē lielākais vienotais demokrātiskais tirgus, kas ir nostiprinājis mūsu vietu pasaulē.

Tomēr jaunā ģeopolitiskā realitāte un problēmas, kas kļūst arvien sarežģītākas, ir parādījušas mūsu vienotā tirgus vājās vietas. Kā varam padarīt Eiropu konkurētspējīgāku, inovatīvāku un autonomāku? Kā piesaistīt uzņēmumus, radīt darbvietas un palielināt ekonomikas izaugsmi?

Šos jautājumus apspriežam jau ilgu laiku. Vienotais tirgus tiek attīstīts jau vairāk nekā 30 gadu, un tas ir cieši saistīts ar ES stratēģiskajām prioritātēm. Šajā brīdī mums jāatceras, ka Eiropas vienotais tirgus ir un vienmēr ir bijis dziļi politisks projekts. Uzskatu, ka mūsu ekonomikas zona var sniegt Savienības iedzīvotājiem vēl lielākus ieguvumus. Tagad ir pienācis laiks atjaunot apņemšanos.

Mūsu vienotais tirgus ir jāpadziļina, lai tas atbilstu pašreizējām vajadzībām, jo īpaši tām, kas saistītas ar mūsu ekonomikas zaļo un digitālo pārkārtošanu. Tikai palielinot ražīgumu, paātrinot investīcijas pašu rūpnieciskajās spējās, tostarp viedajos elektrotīklos, un integrējot vienoto enerģētiku, finanšu un telesakaru tirgu, mēs varam samazināt stratēģisko atkarību un vienlaikus atbalstīt un saglabāt ekonomisko izaugsmi. Vienotais tirgus ir lielākais ekonomikas virzītājspēks, un tam jāatspoguļojas centienos izlīdzināt atšķirības starp mūsu kopienām. Tas ir veids, kā risināt sociālās atstumtības problēmu neatkarīgi no tā, vai runa ir par sociālo atstumtību fiziskajā pasaulē vai tiešsaistē.

Būs jāveic vērienīgāki pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Digitālo pakalpojumu akta, Digitālo tirgu akta un Mākslīgā intelekta akta pieņemšana ir būtiski soļi

pareizajā virzienā. Taču enerģētikas jomā un plašāk — zaļās pārkārtošanās jomā — visiem jāuzņemas vienādas saistības.

Realitāte ir tāda, ka lai gan esam šajā jomā izvirzījuši pasaulē visvērienīgākos mērķus, ar ko mums vajadzētu lepoties un mēs lepojamies, šo mērķu sasniegšanu apdraud pārmērīga birokrātija. Piemēram, dažviet atkrastes vējparka būvniecības projekta novešana līdz īstenošanai var aizņemt tikpat ilgu laiku kā sauszemes vējparka pilnīga ierīkošana. Tas nozīmē, ka patlaban efektīvākas infrastruktūras būvniecība Eiropā ir ievērojami mazāk pievilcīga.

Birokrātija kavē ne vien stratēģiskos ieguldījumus un klimata mērķu sasniegšanu, bet arī sociālekonomisko iekļaušanu. Lauksaimnieku protesti ir spilgts piemērs tam, ka mūsu izvirzītie mērķi neatbilda iedzīvotāju vajadzībām un vēlmēm. Tas nebūt nav tikai lauksaimniecības jautājums, un tas ir jāatspoguļo stratēģiskajā programmā.

Tāpēc es vienmēr esmu uzsvērusi, ka, lai zaļā pārkārtošanās izdotos, tai ir jāaptver visas nozares. Tā nevienu nevar atstāt novārtā. Tai jānodrošina reāli stimuli un drošības tīkli rūpniecībai. Cilvēkiem jāuzticas šim procesam un jāvar to atļauties. Pretējā gadījumā pastāv risks, ka arvien vairāk cilvēku var nostāties marginālu politisko spēku pusē, paradoksālā kārtā tieši laikā, kad mēs aicinām cilvēkus iestāties par Eiropu. Mēs to nedrīkstam pieļaut.

Ekonomisko progresu kavē arī ir mūsu finanšu nozares sadrumstalotība un, konkrētāk, šķēršļi kapitāla plūsmām visā Savienībā. Lai gan pēdējos gados zaļās investīcijas ir palielinājušās, katru gadu pietrūkst vairāk nekā 400 miljardu eiro. Pat tad, ja pārskatīsim mūsu pieeju valsts atbalstam, ar publisko finansējumu vien šo summu neizdosies segt.

Kapitāla brīva aprīte ir viena no četrām vienotā tirgus pamatbrīvībām, taču pēc desmitiem gadu ilgas integrācijas joprojām pastāv šķēršļi, kas ietekmē mūsu konkurētspēju pasaulē.

Ja mūsu uzņēmumi un nozares vēlas paplašināties un inovēt, radīt darbvietas, veicināt labākas ietaupījumu iespējas mūsu pilsoņiem, radīt labklājību un nodrošināt Eiropas konkurētspēju, mums ir jārada piemēroti apstākļi un sistēmas, lai jaunuzņēmumus un mazos un vidējos uzņēmumus noturētu Eiropā. Tas nozīmē, ka mums ir jāpabeidz banku savienības un kapitāla tirgu savienības izveide. Kā jau minēju, vienotā tirgus padziļināšana vienmēr ir bijusi politiskās gribas jautājums. Atkal ir pienācis laiks uzņemties atbildību par šī jautājuma risināšanu, citādi pastāv risks visu zaudēt.

Tā varam parādīt iedzīvotājiem, ka mūsu projekts dod rezultātus. Parādīt, kā risināt reālās problēmas un mazināt grūtības, kādas ir uzņēmumiem un ģimenēm visā Eiropā, kuri saskaras ar lielākiem rēķiniem, mājokļu tirgu nestabilitāti un grūtībām iztikt līdz mēneša beigām. Un parādīt, kā nodrošināsim ilgtermiņa konkurētspēju, labklājību un vadošās pozīcijas pasaules mērogā.

Vēl vairāk stiprinot vienoto tirgu, veicot reformas un sagatavojoties globālajām pārmaiņām, mūsu stratēģiskajā un politiskajā darba kārtībā par prioritāti arī turpmāk ir jāizvirza ES paplašināšanās Ukrainas, Moldovas, Gruzijas un Rietumbalkānu virzienā. Un šajā ziņā Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānisma apstiprināšana ir solis pareizajā virzienā. Tas vēlreiz parāda, ka vienotais tirgus padara Savienību pievilcīgu. Tas mums tuvina mūsu Rietumbalkānu sabiedrotos un tādējādi stiprina mūsu kontinentu, mūsu Savienību, mūsu eiropeisko dzīvesziņu un mūs visus. Eiropas Parlaments to saprata. Tāpēc mēs kopīgiem spēkiem rekordātri apstiprinājam šo mehānismu.

Godātie kolēģi!

Šodien savas uzrunas sākumā norādīju uz jautājumiem, kas satrauc iedzīvotājus. Eiropieši arī vēlas, lai nākamajos piecos gados tiktu stiprinātas mūsu drošības un aizsardzības struktūras, kas vajadzīgas, lai aizstāvētu mieru un demokrātiju. Notikumiem, kas norisinās pie mūsu robežām, arī turpmāk jābūt mūsu darba kārtības galvenajai prioritātei.

Krievija joprojām veic nelikumīgus un neselektīvus uzbrukumus Ukrainai. Mēs jau esam snieguši lielu politisko, diplomātisko, humāno, ekonomisko un militāro atbalstu Ukrainai. Mūsu atbalsts Ukrainai nedrīkst mazināties. Mums jāpaātrina un jāpalielina nepieciešamā aprīkojuma piegāde, tostarp pretgaisa aizsardzībai nepieciešamā aprīkojuma piegāde.

Mēs nedrīkstam atslābt.

Tas pats attiecas uz Krievijas centieniem ar dezinformācijas starpniecību sagrozīt naratīvu un stiprināt Kremlim izdevīgu sabiedrības noskaņojumu pirms jūnijā notiekošajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tie vairs nav tikai draudi, bet gan reāla iespējamība, un mums ir jābūt gataviem tai stāties pretī. Šajā sakarā vēlos vēlreiz apliecināt, ka Eiropas Parlaments ir gatavs darīt visu iespējamo, lai jums palīdzētu nepieļaut un novērst ļaunprātīgu iejaukšanos mūsu demokrātiskajos lēmumu pieņemšanas procesos, kā tas vienmēr ir darījis.

Kas attiecas uz situāciju Tuvajos Austrumos: Irānas īstenotie dronu un raķešu bezprecedenta uzbrukumi Izraēlai draud izraisīt vēl asāku saspīlējumu reģionā. Mēs Savienības vārdā turpināsim strādāt pie tā, lai mazinātu saspīlējumu un nepieļautu situācijas eskalēšanos līdz lielākai asinsizliešanai.

Pagājušajā gadā Eiropas Parlaments pārliecinoši nobalsoja par Islāma revolucionāro gvardu korpusa iekļaušanu teroristu organizāciju sarakstā. Šo nostāju neesam mainījuši. Ņemot vērā šos satraucošos notikumus, ir pamatoti Irānai noteikt jaunas sankcijas pret tās dronu un raķešu programmām.

Situācija Gazā joprojām ir dramatiska. Vēlos vēlreiz uzsvērt, ka Eiropas Parlaments turpinās censties panākt pamieru. Mēs turpināsim pieprasīt atlikušo ķīlnieku atbrīvošanu, vienlaikus uzsverot, ka Hamās vairs nedrīkst turpināt nesodīti darboties. Tieši tā mēs varam nodrošināt, ka Gazā nonāk vairāk palīdzības, un tā mēs varam glābt nevainīgas dzīvības un atbalstīt neatliekamo nepieciešamību pēc divu valstu risinājuma, kas sniedz patiesu perspektīvu palestīniešiem un drošību Izraēlai.

Godātie kolēģi!

Šī ir pēdējā Eiropadomes sanāksme pirms vēlēšanām jūnijā. Vēlos pateikties par tik aktīvu viedokļu apmaiņu un par visu, ko jau esat darījuši, lai atbalstītu mūsu centienus palielināt vēlēšanu aktivitāti. Parlaments turpinās neatlaidīgi strādāt līdz pilnvaru termiņa pēdējam brīdim, lai sniegtu ieguvumus visiem eiropiešiem. Par to varat būt pilnīgi droši.